

Den 16. december 1997 blev i sag nr. 70

1. Copy-Dan, foreningen Kabel-TV, og
2. Union of Broadcasting Organizations regarding Cable Distribution in Denmark (UBOD)

mod

1. Tele Danmark Kabel-TV A/S,
2. Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) som mandatar for Antenneforeningen AFO-SHS, Skanderborg,
3. Kommunernes Landsforening (KL) som mandatar for Esbjerg Kommune,
4. Boligselskabernes Landsforening (BL) som mandatar for Boligselskabet Ådalsparken, Hørsholm, og
5. STOFA A/S, Horsens,

af Ophavsretslicensnævnet afsagt følgende

Kendelse:

1. Indledning.

Sagen angår størrelsen af det vederlag, som indehavere af kabelanlæg for året 1998 skal betale til ophavsmænd og andre rettighedshavere for viderespredning over kabelanlægget af en række radio- og fjernsynsudsendelser, som har været omfattet af den indtil udgangen af 1997 gældende tvangslicens i ophavsretslovens § 35, jf. lovens § 35, § 48, stk. 1, og § 50 som affattet ved lov nr. 1207 af 27. december 1996 med ikrafttræden den 1. januar 1998.

Klager 1, Copy-Dan, foreningen Kabel-TV (i det følgende Copy-Dan), er i medfør af ophavsretslovens § 50, stk. 3 (som affattet ved 1996-lovændringen) godkendt til som fællesorganisation at indgå aftaler om kabelviderespredning, jf. lovens § 35. For så vidt angår

de radio- og fjernsynsselskaber (radiofonier), hvis kanaler er omfattet af nærværende sag, repræsenterer Copy-Dan samtlige rettighedshavere bortset fra radiofonierne. For komponister og tekstforfattere er KODA godkendt som en selvstændig forhandlingsberettiget organisation, og disse rettighedshavere repræsenteres under sagen af Copy-Dan i kraft af en samarbejdsaftale indgået mellem Copy-Dan og KODA.

Klager 2, Union of Broadcasting Organizations regarding Cable Distribution in Denmark (UBOD), repræsenterer samtlige de radiofonier, hvis kanaler er omfattet af nærværende sag. Radiofoniernes rettigheder er dels signalretten efter ophavsretslovens § 69, dels rettigheder, som radiofonierne har erhvervet fra andre rettighedshavere (afledede rettigheder).

Copy-Dan og UBOD har indgået en samarbejdsaftale, hvorefter de to organisationer optræder samlet og clearer samtlige rettigheder. Organisationerne optræder derfor under sagen som én part.

Indklagede 1, Tele Danmark Kabel-TV A/S, er dels indehaver af hybridnettet, som forsyner fællesantenneanlæg og individuelle tilslutninger, dels i et vist omfang også selv indehaver af fællesantenneanlæg.

Indklagede 2, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), er en forening af private antenneanlæg, medens indklagede 3, Kommunernes Landsforening (KL), og indklagede 4, Boligselskabernes Landsforening (BL), repræsenterer henholdsvis kommuner og almennyttige boligselskaber, som er ejere af kabelanlæg. Organisationerne optræder under sagen som mandatarer for udvalgte ejere af kabelanlæg.

Indklagede 5, STOF A/S, er dels leverandør af kabelanlæg og signaler hertil, dels i et vist omfang også selv ejer eller administrator af fællesantenneanlæg.

Sagen er indbragt for Ophavsretslicensnævnet ved skrivelse af 11. juni 1997 fra klagerne.

De indklagede nedlagde oprindelig påstand om afvisning af sagen, jf. nedenfor 2. Dette spørgsmål blev udskilt og - efter udveksling af processkrifter herom - mundtligt forhandlet den 9. september 1997. Efter af de indklagede havde frafaldet afvisningspåstanden, har der været udvekslet processkrifter vedrørende sagens realitet og været mundtlig forhandling herom den 1. december 1997.

Klagerne har været repræsenteret af advokat Johan Schlüter og advokat Steen Lassen, medens de indklagede har været repræsenteret af advokat Erik Mohr Mersing.

I nævnets behandling af sagen har deltaget højesteretsdommer Peter Blok, advokat Asger Thylstrup og advokat Hanne Bender.

2. Påstande.

Klagerne har vedrørende vederlaget for 1998 endeligt nedlagt påstand principalt om, at de indklagede som ejere af kabelanlæg for fordeling af de nedenfor nævnte TV- og radiokanaler i medfør af ophavsretslovens § 35, jf. § 48, stk. 1, for året 1998 skal betale vederlag med følgende beløb pr. husstand, der er tilsluttet anlægget:

For til og med 3 TV-kanaler og samtlige radiokanaler (grundtakst)	63,77 kr.
For hver TV-kanal ud over 3 til og med et samlet antal af 6, pr. kanal	14,10 kr.
For hver TV-kanal ud over 6 til og med et samlet antal af 12, pr. kanal	7,05 kr.
For hver TV-kanal ud over 12, pr. kanal	4,29 kr.

Påstanden angår følgende kanaler:

TV-kanaler: Sverige 1, Sverige 2, svensk TV 4, NRK, NRK 2, norsk TV-2, ARD, ZDF, RTL, RTL 2, 3 SAT, SAT 1, VOX, WDR 3, SWF, POR 7, N3, MDR, BR 3, ARTE, DR, DR 2, TV 2, lokalstationerne, Rai Uno, Rai Due samt Rai Tre.

Radiokanaler: Svensk P1, Svensk 2, Svensk 3, RTL Radio, norsk P1, norsk P2, norsk P3, NDR 1, NDR 2, NDR 3, lokalradioer, DR P1, DR P2 DR P3 (herunder 9 regionalradioer) samt DR DAB forsøgskanal.

De i den principale påstand angivne beløb fremkommer ved at pristalsregulere de takster, som blev aftalt af parterne for året 1992, jf. nedenfor 4, og derefter forhøje de således fremkomne takster med 10% (generel takststigning).

Subsidiært har klagerne nedlagt påstand om, at taksterne for 1998 efter den angivne skale fastsættes til henholdsvis 57,97 kr., 12,82 kr., 6,41 kr. og 3,90 kr. Beløbene fremkommer ved pristalsregulering af 1992-taksterne.

Mere subsidiært har klagerne nedlagt påstand om, at taksterne for 1998 efter den angivne skala fastsættes til henholdsvis 56,63 kr., 12,54 kr., 6,27 kr. og 3,83 kr. Beløbene fremkommer ved pristalsregulering af de takster, som for 1997 blev fastsat ved nævnets kendelse af 6. november 1996, jf. nedenfor 4.

Klagerne har endvidere generelt vedrørende pristalsregulering påstået de indklagede tilpligtet at anerkende, at tariffen hvert år reguleres i overensstemmelse med prisudviklingen, således at tariffen reguleres i forhold til udviklingen i nettoprisindekset for oktober i de to foregående år, første gang med virkning for 1999, hvor tariffen reguleres efter udviklingen i nettoprisindekset fra oktober 1997 til oktober 1998.

Som nævnt nedlagde de indklagede oprindelig påstand om afvisning af sagen. Til støtte herfor gjorde de indklagede gældende, at en sag vedrørende størrelsen af vederlaget for kabelviderespredning, jf. ophavsretslovens § 48, stk. 1, som affattet ved lovændringen i 1996, alene kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet af kabeloperatørerne, ikke af rettighedshaverne. Ved afslutningen af den mundtlige forhandling vedrørende dette spørgsmål den 9. september 1997 tilkendegav nævnet, at det ikke kunne tilslutte sig denne forståelse af § 48, stk. 1, og at afvisningspåstanden derfor ikke ville blive taget til følge. Efterfølgende meddelte de indklagede,

at de accepterede nævnets tilkendegivelse og således frafaldt afvisningspåstanden.

Over for klagerne påstand vedrørende vederlaget for 1998 har de indklagede herefter principalt påstået frifindelse mod, at vederlaget for dette år fastsættes til følgende beløb pr. husstand, der er tilsluttet anlægget:

For til og med 6 TV-kanaler og samtlige radiokanaler (grundtakst)	60,00 kr.
For hver TV-kanal ud over 6 til og med et samlet antal af 9, pr. kanal	12,28 kr.
For hver TV-kanal ud over 9 til og med et samlet antal af 15, pr. kanal	6,14 kr.
For hver TV-kanal ud over 15 til og med et samlet antal af 21, pr. kanal	3,75 kr.
For hver TV-kanal ud over 21, pr. kanal	2,00 kr.

Påstanden tager udgangspunkt i de for 1997 fastsatte takster og indebærer i forhold hertil, at grundtaksten omfatter 6 TV-kanaler i stedet for 3, og at antallet af kanaler på de følgende trin tilsvarende forhøjes med 3, at grundtaksten forhøjes fra 55,45 kr. til 60,00 kr., og at der indføres et yderligere skalatrin, således at næstsidste trin omfatter TV-kanaler ud over 15 til og med 21 og sidste trin TV-kanaler ud over 21 med en takst på 2,00 kr. pr. kanal.

Subsidiært har de indklagede påstået frifindelse mod, at vederlaget for 1998 - med udgangspunkt i den angivne skala - fastsættes til takster højere end påstået af de indklagede, men mindre end påstået af klagerne.

Mere subsidiært har de indklagede påstået frifindelse mod, at vederlaget for 1998 fastsættes efter nævnets skøn for så vidt angår såvel antallet af kanaler under grundtaksten, tilføjelsen af et yderligere degressivt trin og taksternes størrelse.

Over for klagernes påstand vedrørende fremtidig pristalsregulering
har de indklagede påstået frifindelse.

3. Retsgrundlaget.

Den pr. 1. januar 1998 ophævede tvangslicensordning i ophavsretslovens § 35 blev som § 22 a i den tidligere ophavsretslov gennemført ved lov nr. 274 af 6. juni 1985 og trådte i kraft den 1. juli 1985. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgik, at bestemmelsen alene fandt anvendelse på kabelviderespredning af ukodede udsendelser, der distribueres terrestrielt eller fra direkte sendende satellitter (såkaldte DBS-satellitter), derimod ikke på kabelviderespredning af kodede udsendelser eller på kabelviderespredning af udsendelser fra kommunikationssatellitter bortset fra tilfælde, hvor der samtidig sker direkte udsendelse. Ved en ændring af lovens § 54, stk. 1 (1995-lovens § 47-stk. 1) fik Tvangslicensnævnet (nu Ophavsretslicensnævnet) kompetence til at fastsætte vederlagets størrelse, såfremt der ikke kunne opnås enighed herom. I bemærkningerne til § 22 a hedder det bl.a. (FT 1984-85, A sp. 2001 ff):

"Såvel den nuværende eneretsbestemmelse i ophavsretslovens § 2 om offentlig fremførelse som den foreslåede nye licensbestemmelse i § 22 a gælder i overensstemmelse med Bernerkonventionens art. 11 bis for enhver udsendelse i radio eller fjernsyn, uanset om der er tale om danske eller udenlandske programmer.

I enkelte Bernerkonventionslande har man gennemført bestemmelser, som undtager samtidig kabelspredning af de nationale programmer fra ophavsmændenes rettigheder. Baggrunden har dels været offentligretlige bestemmelser, som forpligter den nationale radiofoni til, om nødvendigt også ved etablering af kabelanlæg, at sørge for, at de nationale programmer står til rådighed for hele landets befolkning, dels en vis generel formodning i retning af, at ophavsmændenes kabelspredningsrettigheder må anses for dækket af de udsendelsesaftaler, som er truffet med de nationale radio- og fjernsynsforetagender.

Kulturministeriet har overvejet, om tilsvarende bestemmelser bør gennemføres i den danske lov. Ministeriet er imidlertid nået til det resultat, at en bestemmelse af den nævnte art ikke vil være hensigtsmæssig. Efter Bernerkonventionen er der intet til hinder for at gennemføre en undtagelsesbestemmelse for den nationale programspredning i forhold til danske ophavsmænd. Derimod vil det efter ministeriets opfattelse være vanskeligt foreneligt med Danmarks forpligtelser efter Bernerkonventionens art. 11 bis at bringe en sådan bestemmelse i anvendelse overfor rettighedshavere fra andre Bernerkonventionslande. En undtagelse for de nationale programmer vil derfor kunne udgøre en alvorlig belastning for det

samarbejde mellem en fælles dansk opkrævningsinstitution for alle typer af rettigheder og udlandet, som efter Kulturministeriets opfattelse må anses for en helt afgørende forudsætning for, at den af ministeriet ønskede forenkling af rettighedsclearingen praktisk kan komme i stand. Lovforslaget indeholder derfor ikke forslag om nogen undtagelse for danske programmer.

.....

Med forslaget om en centraliseret rettighedsclearing har det været forudsat, at fællesorganisationen i forhold til det enkelte kabelanlæg søger fastlagt et samlet afgiftsbeløb afpasset efter det antal af programmer som spredes over anlægget.

....

Størrelsen af det samlede vederlag for programspredning over det enkelte kabelanlæg bør efter ministeriets opfattelse afpasses efter de aftaler, som måtte være indgået på området i Europa. Ved vederlagsfastsættelsen må det tages i betragtning, at spredningen af udenlandske programmer har et vist sekundært præg i forhold til spredningen af de danske programmer, for hvilke kabelabonnenterne gennem licensbetaling til DR dækker de fulde omkostninger ved programmernes produktion og distribution. Når det gælder fastlæggelse af den del af vederlaget, som skal tilkomme radio- og fjernsynsselskaberne, bør hensyn - uanset på hvilket grundlag kravet rejses - særskilt tages til, om selskaberne rent faktisk opnår en øget indtjening gennem reklameindtægter som følge af viderespredningen af deres programmer i Danmark. Samlet bør det vederlag, som den enkelte kabelabonnent skal udrede til rettighedshaverne for en given programspredning efter § 22 a, efter Kulturministeriets opfattelse ikke overstige en vis mindre procentdel af, hvad der betales i licens til DR for eksistensen af de danske programmer."

Radiofoniernes signalret efter den dagældende lovs § 48 (1995-lovens § 69) var ikke omfattet af tvangslicensen efter § 22 a, men der gennemførtes som § 54, stk. 2, en særlig hjemmel for Tvangslicensnævnet til for disse rettigheder at fastsætte vilkårene (vederlaget) for kabelviderespredning, såfremt der ikke kunne opnås enighed herom. I § 54, stk. 2, var endvidere bestemt, at radiofoniernes vederlagskrav skulle fremsættes gennem den i § 22 a, stk. 3, nævnte fællesorganisation (Copy-Dan). Af bemærkningerne til § 54, stk. 2 (FT 1984-85, A sp. 2016) fremgår, at bestemmelsen måtte ses på baggrund af Danmarks forpligtelser efter Den europæiske overenskomst af 1960 om beskyttelse af fjernsynsudsendelser. Art. 3, stk. 3, i denne overenskomst er sålydende:

"3. Ovennævnte parter kan inden for deres eget territorium oprette et organ med retsmyndighed i tilfælde, hvor den i artikel 1, stk. 1, punkt (c) omhandlede ret til offentlig gengivelse er blevet

nægtet uden rimelighed eller er blevet indrømmet på ubillige vilkår af den radiostation, som er indehaver af den omhandlede ret."

Inden for EU gennemførtes ved rådsdirektiv af 27. september 1993 (93/83/EØF) - det såkaldte satellit- og kabeldirektiv - bl.a. en regulering af retten til kabelviderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser. Af direktivet art. 8, stk. 2, følger, at tvangslicensbestemmelser senest ved udgangen af 1997 skal erstattes af en eneretsordning (aftalelicensordning) baseret på kollektiv rettighedsforvaltning. Om vederlagets størrelse siges i direktivets præmis nr. 17:

"Når rettighederne skal erhverves, bør de berørte parter ved beregningen af vederlaget tage hensyn til samtlige faktorer, der er kendetegnende for udsendelsen, såsom det reelle og potentielle seer- eller lytterantal samt sprogversionen;"

Den kollektive rettighedsforvaltning skal dog ikke omfatte radio- og fjernsynsselskaber, jf. direktivets art. 10. Art. 12, hvis overskrift er "Forebyggelse af misbrug af forhandlingsposition", indeholder i stk. 2 følgende bestemmelse:

"2. En medlemsstat, som på den i artikel 14, stk. 1, nævnte dato råder over et organ, der inden for dens område har kompetence i sager, hvor retten til at videre sprede et program pr. kabel til almenheden i denne medlemsstat er blevet nægtet uden rimelig grund eller er blevet tilbudt på urimelige vilkår af et radio- og tv-selskab, kan bibeholde dette organ."

Af art. 12, stk. 3, sammenholdt med art. 14, stk. 1, følger, at en ordning som omhandlet i art. 12, stk. 2, kun kan opretholdes indtil den 1. januar 2003.

Med henblik på, at Danmark i fuldt omfang kunne udnytte denne overgangsordning, gennemførtes i 1994 en ændring af den dagældende ophavsretslovs § 54, stk. 2, hvorved bestemmelsens anvendelsesområde blev udvidet til også at omfatte dels rettigheder, som radiofonierne har erhvervet fra ophavsmænd m.v. - de såkaldte afledede rettigheder - dels udsendelser, som ikke var omfattet af tvangslicensen i den tidligere lovs § 22 a, dvs. kodede udsendelser og udsendelser fra kommunikationssatellitter. Endvidere blev formuleringen tilpasset formuleringen af art. 3, stk. 3, i Den europæiske overenskomst

om beskyttelse af fjernsynsudsendinger og art. 12, stk. 2, i satellit- og kabeldirektivet, således at bestemmelsen fandt anvendelse i tilfælde, hvor et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund nægtede at give tilladelse til kabelviderespredning eller tilbød urimelige vilkår.

Ved gennemførelsen af ophavsretsloven af 1995 (lov nr. 395 af 14. juni 1995) blev den tidligere lovs § 22 a og § 54, stk. 2, uden realitetsændringer overført som § 35 og § 48, stk. 1.

Ved lov nr. 1207 af 27. december 1996 gennemførtes de ændringer i ophavsretsloven, som var nødvendige for at opfylde satellit- og kabeldirektivet. Lovens § 35 er med virkning fra den 1. januar 1998 blevet ændret, således at tvangslicensreglerne er ophævet, og der i stedet er indført en aftalelicensordning gældende for alle typer af radio- og fjernsynsudsendinger (bortset fra såkaldte "kabel fødte" udsendinger), herunder også kodede udsendinger og udsendinger fra kommunikationssatellitter. Medens den tidligere tvangslicensordning alene gjaldt for kabelanlæg med mere end 25 tilslutninger, gælder den nye aftalelicensordning for kabelanlæg med mere end 2 tilslutninger. Med virkning fra samme dato er henvisningen i lovens § 47 til § 35 udgået, og § 48, stk. 1, er blevet ændret, således at bestemmelsen nu ikke alene omfatter radiofonierne, men også rettighedsorganisationer, som i medfør af § 50, stk. 3, er godkendt til at indgå aftaler vedrørende kabelviderespredning. Samtidig er bestemmelsen om, at radiofoniernes krav skal gøres gældende gennem den godkendte fællesorganisation (Copy-Dan), udgået.

Ophavsretslovens § 35, stk. 1, lyder i den fra 1. januar 1998 gældende affattelse således:

"§ 35. Værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, må samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender."

Lovens § 48, stk. 1, er med virkning fra samme dato affattet således:

"Nægter en organisation, som er godkendt efter § 50, stk. 3, eller et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at værker og udsendelser, som udsendes trådløst, samtidig og uændret videregives over kabelanlæg, eller tilbydes en sådan videregivelse på urimelige vilkår, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor..."

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget hedder det bl.a. (FT 1996-97, A sp. 1930 f):

"Den siden 1985 gældende tvangslicensordning for kabelviderespredning har efter Kulturministeriets opfattelse fungeret tilfredsstillende for såvel rettighedshavere som brugere. De væsentligste træk i ordningen foreslås derfor videreført i den nye aftalebaserede ordning. Dette indebærer navnlig, at de organisationer, som varetager rettighedshavernes interesser over for kabelanlæggene, fortsat skal være undergivet offentlig kontrol. Der bør endvidere - i tilfælde af uenighed mellem brugerne og rettighedshaverne - fortsat være mulighed for en administrativt bindende nævnsafgørelse i tilfælde, hvor en kabelspredning nægtes uden rimelig grund eller tilbydes på urimelige vilkår."

I bemærkninger til § 35, stk. 1, siges bl.a. (sp. 1943):

"Forslaget til stk. 1, omfatter - ligesom den gældende tvangslicensordning - i overensstemmelse med Bernerkonventionens art. 11 bis enhver udsendelse i radio eller fjernsyn, uanset om der er tale om danske eller udenlandske programmer. Under høringen har Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Tele Danmark, Kommunernes Landsforening og Boligselskabernes Landsforening stillet forslag om, at danske udsendelser undtages fra den nye aftalelicensordning. Kulturministeriet kan ikke være enig i det fremsatte forslag. De konventionsmæssige, mediepolitiske og praktiske grunde, som i 1985 ledte til, at den gennemførte tvangslicensordning kom til at omfatte enhver udsendelse i radio og fjernsyn, uanset om der er tale om danske eller udenlandske programmer, taler efter ministeriets opfattelse med samme styrke for, at dette også bør gælde for den foreslåede nye aftalelicensordning."

I bemærkninger til § 48, stk. 1, hedder det bl.a. (sp. 1948 f):

"Formålet med forslaget er, som anført i de almindelige bemærkninger, at sikre en fortsat mulighed for en administrativt bindende afgørelse i alle tilfælde af uenighed mellem rettighedshaverne, herunder radiofonier, og brugerne, når kabelviderespredning nægtes uden rimelig grund eller tilbydes på urimelige vilkår.

....

Efter forslaget til § 48, stk. 1, skal nævnet anlægge en rimelighedsvurdering ved afgørelsen af, om der foreligger et misbrug af eneretten i tilfælde, hvor en godkendt organisation eller radiofoni uden

rimelig grund nægter at give samtykke til kabelviderespredning eller stiller urimelige betingelser herfor. Rimelighedsbedømmelsen bør foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen blandt andet bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn til udbredelsen af radio- og fjernsynsudsendinger og konkurrenceretlige hensyn, herunder princippet om ikke-diskriminering.

....

UBOD har anført, at det bør præciseres, at rimelighedskriteriet kun kan finde anvendelse ved egentlig nægtelse af samtykke til kabelviderespredning, mens der ved bedømmelsen af de af rettighedshaverne fastsatte vilkår skal gælde et urimelighedskriterium. Tele Danmark har særlig fremhævet, at der ved rimelighedsvurderingen skal lægges vægt på konkurrenceretlige hensyn, og at det bør tydeliggøres, at bevisbyrden for et vederlagskravs urimelighed ikke ligger hos brugeren.

Efter en samlet gennemgang af de modtagne høringssvar må Kulturministeriet være af den opfattelse, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at opstille særlige begrænsninger for Ophavsretslicensnævnets virksomhed. Nævnet bør kunne træffe afgørelse ud fra en fri bedømmelse af samtlige i den konkrete sag relevante forhold."

4. Vederlagsfastsættelsen for de af tvangslicensen omfattede udsendinger i tiden fra 1. juli 1985 til 31. december 1997.

Den første kendelse vedrørende vederlaget for kabelviderespredning af de af tvangslicensen omfattede udsendinger blev afsagt af Tvangslicensnævnet den 27. juni 1986 i en sag mellem på den ene side Copy-Dan og UBOD og på den anden side de daværende teleselskaber. I denne kendelse fastsattes den skala for fastsættelsen af det årlige vederlag pr. tilsluttet husstand, som fremgår af klagernes påstande vedrørende vederlaget for 1998. Taksterne på de enkelte trin i den degressive skala blev fastsat til henholdsvis 45 kr., 10 kr., 5 kr. og 3 kr. Denne takstfastsættelse skulle være gældende for perioden fra 1. juli 1985 til 30. juni 1988. I kendelsens præmisser hedder det bl.a.:

"Ved fastsættelsen af den omhandlede licensbetaling må det lægges til grund, at rettighedshaverne har krav på et rimeligt vederlag, men også at forbrugerne på deres side har et berettiget krav på, at taksterne bliver rimelige. Ved den afvejning af de modstående interesser, der således skal finde sted, må som udgangspunkt i første række tages de motivudtalelser, der indeholdes i bemærkningerne til lovforslaget af 13. december 1984 om ændring af ophavsretsloven.

Det udtales her, at der i forhold til det enkelte kabelanlæg bør søges "fastlagt et samlet afgiftsbeløb afpasset efter det antal af programmer, som spredes over anlægget".

At antallet af kanaler er af betydning kan dog ikke forstås således, at vederlaget for flere kanaler bør udfindes ved simpel multiplikation af et grundbeløb for 1 kanal. For kabelabonnenter består værdien ved en forøgelse af kanalantallet først og fremmest i den forøgede valgmulighed, som de derved opnår. Det samlede forbrug af rettighedshavernes beskyttede produkter kan heller ikke antages at blive forøget i samme takt som det numeriske kanalantal. Denne ret selvfølger betragtning er da også til en vis grad - omend efter nævnets opfattelse langt fra tilstrækkeligt - tilgode-set i parternes tarifforslag.

Et væsentligt tvistpunkt er det af rettighedshaverne rejste krav om en mindstebetaling omfattende 6 fjernsynskanaler, uanset om det enkelte anlæg kun kan udnytte et mindre kanalantal.

Ved bedømmelsen af dette spørgsmål må det tages i betragtning, at forpligtelsen til at betale vederlag i henhold til ophavsretslovens § 22 a og fotografilovens § 11 a i hvert fald endnu et stykke tid også vil komme til at hvile på husstande der er tilsluttet fælles-antenneanlæg, hvori det ikke vil være muligt at fordele mere end nogle få eller måske endda kun et enkelt TV-program. Dette kan skyldes anlæggets geografiske placering eller dets tekniske indretning, ligesom det kan have sin årsag i, at antenneforeningen ikke ønsker at slutte sig til hybridnettet eller ikke har mulighed herfor. Dette forhold kunne i og for sig ud fra en ligelighedsbetragtning tale for en beregning pr. kanal. Imidlertid må nævnet lægge afgørende vægt på det af rettighedshaverne fremhævede synspunkt, at hvis den tilsigtede rettigheds-clearing overhovedet skal kunne fungere, må dette forudsætte, at der ved en minimering af vederlaget uafhængigt af de enkelte anlægs kanalantal sikres dem dækning for ordningens ikke ubetydelige administrationsudgifter og derudover et rimeligt beløb til fordeling. Spørgsmålet bør kunne optages til fornyet overvejelse, når hybridnettet er videre udbygget.

....

I grundlaget for beløbsfastsættelsen indgår mange usikre faktorer. Ligeledes må det forudses, at der ved ordningens gennemførelse i praksis og med udviklingen af hybridnettet vil kunne indvindes erfaringer, som begrunder en revision af taksterne. Endvidere må det antages at udviklingen i andre lande kan influere på bedømmelsen af beløbsfastsættelsen. Under disse omstændigheder finder nævnet at fastsættelsen bør tidsbegrænses til udgangen af juni 1988.

Når afgørelsen således tidsbegrænses, har spørgsmålet om en automatisk indeksregulering mindre betydning. Ved nævnets nedenfor angivne fastsættelse af taksterne tager man som udgangspunkt det nugældende pris- og lønniveau med et vist skønnet hensyn til den sandsynlige økonomiske udvikling frem til juni 1988. Man ser herefter bort fra at fastsætte nogen indeksregulering."

Ved kendelse af 6. juli 1987 i en sag mellem på den ene side Copy-Dan og UBOD og på den anden side bl.a. FDA og KL bestemte Tvangslicensnævnet, at de takster, som var fastsat i den tidligere kendelse, også skulle gælde for andre ejere af kabelanlæg. Kabeloperatørerne havde bl.a. anført, at de burde fritages for afgift i det omfang, de alene kunne se Danmarks Radios programmer, indtil de fordelte mindst 1 yderligere program, og at lokale TV- og radioprogrammer burde fritages for afgift på grund af deres ofte meget begrænsede sendetid. Hertil bemærkede nævnet:

"Efter indholdet af ophavsretslovens bestemmelser findes der intet grundlag for som påstået af de indklagede at friholde....lokale TV- og radioprogrammer samt - i visse tilfælde Danmarks Radios programmer - for afgiftspligten."

Den 17. maj 1991 afsagde Vestre Landsret dom i en retssag (4. afd. B 605/1989), som Copy-Dan havde anlagt mod Antenneforeningen AFO-SHS, Skanderborg. Antenneforeningen anerkendte den af Tvangslicensnævnet fastsatte takstskala, men gjorde gældende, at der ved beregningen efter denne alene skulle tages hensyn til udenlandske fjernsynsudsendinger, og havde alene afregnet i forhold hertil. Ved dommen blev Copy-Dans betalingskrav taget til følge med følgende præmisser:

"Tvangslicensnævnet har på grundlag af nøje overvejelser og med omhyggelige begrundelser ved kendelserne af 27. juni 1986 og 6. juli 1987 fastsat en tarifskala for den i ophavsretslovens § 22 a samt fotografilovens § 11 a nævnte fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer, og det fremgår af sidstnævnte kendelse, at nævnet ikke fandt grundlag for at friholde danske kanaler ved beregningen af afgiftspligtens størrelse. Opkrævningen af tvangslicens for danske programmer findes ikke at være indeholdt i licensen til Danmarks Radio, og der ses intet at være til hinder for, at Danmarks Radio som producent og rettighedshaver modtager såvel licens som en del af tvangslicensen fra samme TV-modtagere. Herefter og da det ej heller findes at være i strid med en lighedsgrundsætning, at der ikke er opkrævet tvangslicens hos en mindre gruppe kabel-TV-modtagere, der ikke kan modtage udenlandske programmer, findes sagsøgeren at have været berettiget til at beregne tvangslicens for sagsøgte som sket. Som følge af det anførte afsiges der dom efter sagsøgerens påstand."

Efter forhandlinger i foråret 1988, hvori hele brugersiden deltog, blev det aftalt, at de af nævnet fastsatte takster fortsat skulle

gælde i 2. halvår af 1988, medens der for 1989 og 1990 aftaltes en forhøjelse på 10%.

Efter forhandlinger mellem på den ene side Copy-Dan og på den anden side en brugerforhandlingsorganisation med repræsentanter for FDA, KL og BL aftaltes for 1991 og 1992 forhøjelser af taksterne med henholdsvis ca. 4% og ca. 1%. Disse forhandlingsresultater blev efterfølgende tiltrådt af teleselskaberne.

De således aftalte takster for 1992 var på de enkelte trin af skalaen henholdsvis 52,00 kr., 11,50 kr., 5,75 kr. og 3,50 kr.

Copy-Dan og brugerforhandlingsorganisationen indgik i 1992 en aftale om vederlaget for 1993, hvorefter det sidste trin på takstskalaen skulle udgå, således at der skulle gælde samme pris for alle kanaler ud over 6. Den anslåede prisstigning var ca. 1%.

Da teleselskaberne ikke kunne acceptere den således aftalte tarif, indbragte Copy-Dan og UBOD vederlagsfastsættelsen for Tvangslicensnævnet, som afsagde kendelse den 27. oktober 1994 med tilhørende korrektion af 14. december 1994. Kendelsen indebar, at det sidste trin på takstskalaen ikke bortfaldt, og at prisen pr. kanal i de to sidste trin blev nedsat. Denne takstfastsættelse skulle gælde for tiden frem til den 30. juni 1996.

Copy-Dan og UBOD anlagde herefter ved Østre Landsret sag mod teleselskaberne (senere TeleDanmark A/S) med principal påstand om, at vederlaget skulle fastsættes som aftalt med brugerforhandlingsorganisationerne for 1993 og med pristalsregulering for de følgende år. TeleDanmark A/S påstod frifindelse, således at Tvangslicensnævnets kendelse af 27. oktober 1994 med tilhørende korrektion skulle stå ved magt.

Ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 blev Tvangslicensnævnets kendelse med tilhørende korrektion tilsidesat som ugyldig. Med hensyn til fastsættelsen af vederlaget bestemte landsretten, at den takststruktur, som blev fastsat ved Tvangslicensnævnets kendelse af 27. juni 1986, skulle fastholdes, og at taksterne for 1993, 1994,

1995 og 1. halvår af 1996 skulle fastsættes ved forhøjelse af taksterne for den foregående periode med 1%.

Om vederlagets fastsættelse hedder det i rettens præmisser bl.a.:

"Ved vederlagskravets fastsættelse må der efter rettens opfattelse tages udgangspunkt i de hensyn, som fremgår af motiverne til 1985-ændringen af ophavsretsloven, hvori også indgår hensyntagen til Danmarks forpligtelser efter Den Europæiske Overenskomst om beskyttelse af fjernsynsudsendelser. Der må endvidere tages udgangspunkt i de betragtninger, som fremgår af sat-kab-direktivet, i det omfang der er mulighed for at tage hensyn til direktivets intentioner inden for den gældende lovgivnings rammer.

Tvangslicensnævnets kendelser fra 1986 og 1987 var ligeledes baseret på motivudtalelserne til ændringsloven fra 1985, og den af nævnet fastlagte takststruktur blev accepteret af parterne, som endvidere baserede deres aftaler vedrørende de næste 4 ½ år herpå.

Det må herefter - også under hensyn til sat-kab-direktivets intentioner - primært være op til parterne selv at ændre denne takststruktur ved forhandling.

.....

Retten kan på denne baggrund ikke give sagsøgerne medhold i deres påstand om, at det sidste skalatrin af den degressive skala, som har været gældende siden 1986, bør udgå.

Retten kan heller ikke give sagsøgerne medhold i deres påstand om, at taksterne bør pristalsreguleres, da en generel regulering af taksterne efter nettoprisindekset vil være et så stort indgreb i prisfastsættelsen, at det af samme grunde, som anført ovenfor, primært bør overlades til parterne selv at indgå aftale herom.

Retten finder det dernæst ikke godtgjort, at der - som påstået af sagsøgte - er grundlag for en takstnedsættelse. Der kan i den forbindelse ikke lægges afgørende vægt på, at prisniveauet i en række andre europæiske lande er lavere end i Danmark, da forholdene i Danmark i vidt omfang ikke er sammenlignelige med forholdene i de pågældende lande. Dertil kommer, at den generelle udvikling i Europa synes at vise en tendens til stigende takster, hvilket er i god overensstemmelse med sat-kab-direktivet, som i præambelen lægger vægt på at sikre et højt beskyttelsesniveau for rettighedshaverne.

Retten har forstået sagsøgernes påstand om pristalsregulering således, at der heri er indeholdt en subsidiær påstand om en mindre regulering efter rettens skøn. Da parterne ved tidligere forhandlinger er nået til enighed om en beskeden årlig takststigning, og da der ikke siden 1992 ses at være sket væsentlige ændringer på kabelspredningsmarkedet, som kan give grundlag for en fravigelse af dette udgangspunkt, finder retten efter en samlet vurdering, at taksterne bør fastsættes således, at den takststruktur, som har været gældende siden 1986, fastholdes, samtidig med, at der sker en årlig takststigning på 1 % hvert år den 1. januar, første gang 1.

januar 1993, med virkning frem til den 1. juli 1996. Retten har derimod ikke fundet at burde fastsætte taksterne for tiden efter den 1. juli 1996, da det i overensstemmelse med det oven for anførte i videst mulig omfang bør overlades til parterne selv at nå til enighed om vederlagets fastsættelse fremover."

Ved kendelse af 6. november 1966 (sag nr. 66) bestemte Ophavsretslicensnævnet i overensstemmelse med den af Copy-Dan og UBOD nedlagte påstand, at taksterne for 1. halvår af 1996 og for 1997 skulle fastsættes ved pristalsregulering af de af Østre Landsret fastsatte takster for 1. halvår af 1996. I nævnets præmisser hedder det bl.a.:

"Ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 bestemtes for så vidt angår tiden fra den 1. januar 1993 til den 30. juni 1996, at den takststruktur, som blev fastsat ved Tvangslicensnævnets kendelse af 27. juni 1986, skulle fastholdes, og at vederlaget for 1993, 1994, 1995 og 1. halvår af 1996 skulle fastsættes ved at forhøje taksterne for den foregående periode med 1%.

Den beskudne årlige regulering af taksterne i den af dommen omfattede periode må efter rettens præmisser antages bl.a. at være begrundet i, at der ikke mellem klagerne og teleselskaberne (TeleDanmark A/S) havde været forhandlet om vederlagsfastsættelsen. Baggrunden for, at retten ikke fandt at burde fastsætte taksterne for tiden efter den 1. juli 1996, var ifølge præmisserne, at det "i videst mulig omfang bør overlades til parterne selv at nå til enighed om vederlagets fastsættelse fremover." Der kan herefter ikke gives de indklagede medhold i, at det af dommen følger, at der i mangel af enighed mellem parterne bør anvendes samme takstregulering på 1% om året som fastsat af retten for den af dommen omfattede periode.

Det må lægges til grund, at der under parternes forhandlinger om fastsættelsen af vederlaget for tiden fra den 1. juli 1996 til den 31. december 1997 - dvs. for tiden indtil tvangslicensordningens ophør - har været enighed om at tage udgangspunkt i, at der hverken skulle ske ændringer i takststrukturen eller i det generelle vederlagsniveau, og at det således skulle tilstræbes at opretholde status quo. Nævnet finder at måtte give klagerne medhold i, at dette naturligt indebærer, at klagerne bør have compensation for prisudviklingen i den omhandlede periode, idet der i modsat fald vil ske en udhuling af vederlagets realværdi. Der må i denne forbindelse også lægges vægt på, at Tvangslicensnævnet allerede i kendelsen af 27. juni 1986 forudsatte, at der ved den fremtidige fastsættelse af vederlaget skulle tages hensyn til prisudviklingen, og at dette også må antages at være sket i forbindelse med de forhøjelser, som parterne aftalte for årene 1989-1992. Det forhold, at den største del af vederlaget fordeles til udenlandske rettighedshavere, taler ikke afgørende mod at tage udgangspunkt i prisudviklingen i Danmark."

De for 1997 fastsatte takster var på de enkelte trin af skalaen henholdsvis 55,45 kr., 12,28 kr., 6,14 kr. og 3,75 kr.

5. Parternes forhandlinger.

Parterne har under deres forhandlinger om vederlaget for kabelviderespredning i 1998 været enige om, at det betalingssystem, som er blevet etableret under tvangslicensordningen, som udgangspunkt bør fortsætte for så vidt angår de radio- og fjernsynsudsendelser, der har været omfattet af tvangslicensordningen, selv om aftalelicensordningen tillige omfatter de øvrige udsendelser, dvs. kodede udsendelser og udsendelser fra kommunikationssatellitter, og selv om radiofonierne ikke længere er henvist til at gøre deres krav gældende gennem Copy-Dan. Der har endvidere været enighed om, at de grundlæggende træk i den takststruktur, som blev fastsat ved Tvangslicensnævnets kendelse af 27. juni 1986, bør opretholdes.

På det første møde den 7. april 1997 tilkendegav klagerne, at de fandt, at der var grundlag for forhøjelse af vederlagsniveauet, men at de var indstillet på at fastsætte taksterne for 1998 alene ved pristalsregulering af taksterne for 1997. Kunne der ikke opnås enighed herom, forbeholdt klagerne sig at fremsætte krav om forhøjelse af vederlagsniveauet.

Ved skrivelse af 15. maj 1997 foreslog de indklagede en takststruktur, som tager udgangspunkt i taksterne for 1997, men med de ændringer, at grundbeløbet omfatter 6 TV-kanaler i stedet for 3, og at der indføres et yderligere trin på den degressive skala, jf. de indklagedes principale påstand for nævnet bortset fra, at grundbeløbet efter dette forslag fortsat skulle være 55,45 kr.

Der afholdtes herefter i foråret 1997 yderligere 3 forhandlingsmøder, ligesom der udveksledes en række skrivelser mellem parterne. Under disse forhandlinger fastholdt de indklagede deres forslag, idet de dog tilbød at forhøje grundbeløbet til 60 kr. Klagerne tilkendegav, at de fandt de indklagedes forslag uacceptabelt, idet det oprindelige forslag, såfremt kanalfordelingen for 1996 lagdes til grund, ville indebære en reduktion af det samlede vederlag på ca.

15,5%, og idet tilbudet om at forhøje grundbeløbet til 60 kr. fandtes helt utilstrækkeligt i forhold hertil. Som konsekvens af, at de indklagede ikke var indstillet på at acceptere klagernes oprindelige forslag om videreførelse af 1997-taksterne alene med pristalsregulering, fremsatte klagerne krav om forhøjelse af taksterne dels med ca. 10% som kompensation for, at de gennem årene ikke havde fået fuld kompensation for prisudviklingen siden 1986, dels med 10% som en generel stigning begrundet i forskellige forhold.

På det sidste møde den 9. juni 1997 måtte det derfor konstateres, at der var meget stor afstand mellem parterne, og sagen blev herefter indledt ved klagernes skrivelse af 11. juni 1997 til nævnet.

Under forhandlingerne fremførte parterne til støtte for deres standpunkter de samme synspunkter, som under sagen er fremført over for nævnet. Klagerne har dog efter deres endelige påstande for så vidt angår kravet om kompensation for prisudviklingen taget udgangspunkt i de for 1992 aftalte takster i stedet for de i 1986 af Tvangslicensnævnet fastsatte takster.

6. Andre oplysninger.

I 1996 var 1.255.497 husstande tilsluttet kabelanlæg omfattende af tvangslicensordningen. Antallet af Copy-Dan-TV-kanaler pr. tilsluttet husstand varierede mellem 2 og 22. Det gennemsnitlige antal Copy-Dan-TV-kanaler pr. tilsluttet husstand har i årene 1993 til 1996 udviklet sig således:

1993	9,92
1994	10,50
1995	11,66
1996	10,89

Klagerne anslår, at der i 1986 i gennemsnit blev fordelt 6 og i 1997 gennemsnitligt 15 Copy-Dan-radiokanaler pr. husstand.

Ifølge klagerne udgjorde andelen af nationale Copy-Dan-TV-kanaler set i forhold til det samlede antal Copy-Dan-TV-kanaler i 1986 ca. 33% og i 1997 ca. 35%. Andelen har i den mellemliggende periode svinget mellem ca. 26% og ca. 40%.

Klagerne har udarbejdet følgende oversigt over prisen pr. tilsluttet husstand for kabelviderespredning af TV-kanaler, som falder uden for Copy-Dan-tariffen (dvs. uden for den hidtidige tvangslicensordning):

<u>Kanal:</u>	<u>Pris om året:</u>
TV 3	105,00 kr. + KODA
DK 4	69,60 kr.
Discovery	36,00 kr.
CNN International	21,00 kr.
Eurosport	60,00 kr. + KODA
BBC Prime (incl. BBC World)	33,00 kr.
CNBC	24,00 kr. + KODA
TNT Classic Movies	22,80 kr.
TCC Nordic	27,00 kr.
Discovery Animal Planet	36,00 kr.
MTV	42,00 kr. + KODA
The Travel Channel	18,00 kr. + KODA
Sci-Fi	30,00 kr. + KODA
Cartoon Network	22,80 kr.
EBN	6,00 kr. + KODA
NBC	9,60 kr. + KODA
CMT Europe	18,00 kr. + KODA
VH-1	30,00 kr. + KODA
Muzzik	16,20 kr.
MCM	7,20 kr. + KODA
Fox Kids	24,00 kr. + KODA
Nickelodeon	18,00 kr. + KODA

Afgiften til KODA for kabelviderespredning af disse TV-kanaler er 1,50 kr. pr. år pr. husstand.

Ifølge klagerne koster en Copy-Dan-TV-kanal i gennemsnit ca. 10 kr. pr. år pr. husstand.

En måling af TV-sening i uge 1 i 1997 foretaget af Gallup viste, at de 8 mest populære Copy-Dan-TV-kanaler bortset fra DR, DR2 og TV2 (TV4, RTL+, SV2, SV1, ARD, NDR, SAT1 og ZDF) tilsammen blev set i gennemsnit 77,9 minutter pr. person i perioden, medens de 8 mest populære TV-kanaler, som ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen, bortset fra TV3 og high pay kanaler (Eurosport, Discovery, TCC, MTV, BBC, DK4, NBC og CNN) tilsammen blev set i gennemsnit 42,7 minutter pr. person i perioden. Blandt de 16 kanaler havde Copy-Dan-kanalerne 64,5% af seningen.

Taksterne for 1998 ifølge klagerens subsidiære påstand er som nævnt beregnet ved pristalsregulering af de for 1992 aftalte takster. Reguleringen er sket på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset fra oktober 1991 (279,5) til oktober 1997 (311,6), som har været på 11,48%. I perioden fra 1992 blev taksterne i tiden fra 1. januar 1993 til 30. juni 1996 forhøjet med 1% om året i henhold til Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 og pristalsreguleret i 2. halvår af 1996 og i 1997 i henhold til nævnets kendelse af 6. november 1996. Den del af den samlede prisstigning siden 1992, som klagerne ikke vil få dækning for ved imødekommelse af den mere subsidiære påstand, udgør derfor kun en mindre del af de 11,48%.

Taksterne ifølge klagerens principale påstand fremkommer som nævnt ved at forhøje taksterne ifølge den subsidiære påstand med 10%.

Som ligeledes nævnt fremkommer taksterne ifølge klagerens mere subsidiære påstand ved pristalsregulering af de takster for 1997, som blev fastsat ved nævnets kendelse af 6. november 1996. Reguleringen er foretaget på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset fra oktober 1996 (305,1) til oktober 1997 (311,6), som udgør 2,13%.

De indklagede har ikke haft bemærkninger til den måde, på hvilken klagerne har foretaget pristalsreguleringerne.

7. Parternes procedure.

Klagerne har anført, at det af den formulering af ophavsretslovens § 48, stk. 1, som gælder fra den 1. januar 1998, fremgår, at det påhviler de indklagede at godtgøre, at det af klagerne fremsatte vederlagskrav er urimeligt. For så vidt angår alle øvrige rettighedshavere end radiofonierne er der herved sket en reel ændring, som er en følge af, at rettighedshavernes retsstilling er blevet styrket ved ophævelsen af tvangslicensen og genindførelsen af eneretten (forbudsretten). Den indførte aftalelicensordning afsvækker ikke betydningen heraf. For så vidt angår radiofonierne er retsstillingen uændret bortset fra, at de ikke længere er forpligtet til at gøre deres krav gældende gennem Copy-Dan. Når den omvendte bevisbyrde i hidtidig praksis ikke klart er kommet til udtryk i forhold til radiofonierne, må dette antages netop at bero på, at radiofonierne hidtil har været henvist til at gøre deres krav gældende sammen med de øvrige rettighedshavere, som var underlagt tvangslicensen. At § 48, stk. 1, er en bestemmelse, som alene giver hjemmel til indgreb over for misbrug fra rettighedshavernes side, følger også af, at baggrunden for bestemmelsen for radiofoniernes vedkommende er bestemmelserne om beskyttelse mod misbrug i henholdsvis art. 3, stk. 3, i Den europæiske overenskomst om beskyttelse af fjernsynsudsendelser og art. 12, stk. 2, i satellit- og kabeldirektivet. I urimelighedsbetingelsen ligger, at Ophavsretslicensnævnet kun kan gribe ind, hvis der foreligger en eller anden form for kvalificeret omstændighed. Det norske kabeltvistnævnet har i flere kendelser om anvendelsen af den tilsvarende bestemmelse i den norske ophavsretslov udtalt sig i overensstemmelse hermed.

Klagernes principale påstand er udtryk for, at klagerne dels forlanger genopretning af den udhuling af vederlaget, som er en følge af, at de ikke har fået fuld kompensation for prisudviklingen siden 1992, dels forlanger en generel takststigning på 10% begrundet i en række forhold, som adskiller situationen i dag fra situationen i 1986. Disse krav kan på ingen måde anses for urimelige, men er tværtimod særdeles rimelige. Skulle nævnet ikke finde tilstrækkeligt grundlag for en generel stigning på 10%, må den

subsidiære påstand, som alene indebærer kompensation for prisudviklingen siden 1992, tages til følge. Under alle omstændigheder må klagerne have krav på, at de for 1997 fastsatte takster pristalsreguleres, jf. den mere subsidiære påstand.

Der foreligger ingen rimelig begrundelse for, at klagerne skal tåle, at vederlaget udhules som følge af manglende regulering i overensstemmelse med prisudviklingen. Når klagerne har frafaldet deres oprindelige standpunkt om genopretning for hele perioden siden 1986 og efter deres endelige påstand alene forlanger genopretning for perioden siden 1992, beror det på, at de indklagede med henvisning til, at taksterne for 1992 og de forudgående år blev fastsat ved aftale mellem parterne, har gjort gældende, at klagerne har accepteret, at vederlaget ikke fuldt ud blev pristalsreguleret i perioden fra 1986 til 1992. Klagerne er ikke enige i dette synspunkt, men har for at afskære enhver diskussion om grundlaget for kravet om genopretning begrænset kravet til alene at omfatte tiden efter 1992. For så vidt angår denne periode har klagerne i hvert fald ikke accepteret, at vederlaget ikke i fuldt omfang er forhøjet i takt med prisudviklingen. Det kan ikke være afgørende, at Østre Landsret ved dommen af 16. januar 1996 for perioden fra 1. januar 1993 til 30. juni 1996 alene forhøjede vederlaget med 1% om året, idet dette var begrundet i, at der ikke havde været forhandlet mellem parterne.

Kravet om en generel forhøjelse af taksterne på 10% er i første række begrundet i, at der i dag - hvilket ikke var tilfældet i 1986 - findes et frit marked for kabelviderespredning af TV-kanaler, nemlig markedet for de TV-kanaler, som ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen, og at det på grundlag heraf kan konstateres, at vederlaget for Copy-Dan-kanalerne ligger langt under markedsprisen. Den gennemsnitlige pris pr. år pr. husstand for en Copy-Dan-kanal er således kun ca. 10 kr., medens den gennemsnitlige pris for andre TV-kanaler er omkring 30 kr. Priserne for de øvrige TV-kanaler fastsættes ved frie forhandlinger mellem TV-selskaberne og kabeloperatørerne og afspejler således de reelle markedspriser. Det kan samtidig konstateres, at den store forskel på prisen for en Copy-Dan-kanal og priserne for de øvrige TV-kanaler ikke beror på en

tilsvarende forskel i seerinteressen. Ses der bort fra de nationale kanaler, herunder TV3, kan det tværtimod lægges til grund, at Copy-Dan-kanalerne gennemgående er mere populære end de øvrige kanaler. Det kan ikke tillægges betydning, at størstedelen af Copy-Dan-kanalerne helt eller delvis er licensfinansierede, idet det afgørende i relation til vederlaget for kabelviderespredning må være den reelle markedsværdi. Set i forhold hertil er kravet om en takstforhøjelse på 10% alene udtryk for en beskeden tilnærmelse. Kravet støttes tillige på flere andre forhold. Der er siden 1986 for næsten alle Copy-Dan-kanaler sket en betydelig udvidelse af sendetiden. Den ophavsretlige beskyttelse er blevet udvidet, bl.a. ved forlængelse af beskyttelsestiden, og benyttelsen af beskyttede værker m.v. er som følge heraf blevet forøget. TV-forbruget er steget siden 1986 dels ved de enkelte personers øgede sening, dels ved, at antallet af TV-apparater i den enkelte husstand er blevet væsentligt forøget. Endelig fordeles der i dag langt flere Copy-Dan-radiokanaler end i 1986, uden at dette har medført en forhøjelse af vederlaget, idet radiokanaler er omfattet af grundtaksten.

At klagerne under alle omstændigheder må kunne forlange, at taksterne for 1998 fastsættes ved pristalsregulering af taksterne for 1997, følger af, at klagerne i hvert fald ikke skal tåle, at vederlagets realværdi forringes. Pristalsregulering af vederlaget i løbende kontraktsforhold er et naturligt og almindeligt accepteret princip, og Ophavsretslicensnævnet har ved kendelsen af 6. november 1996 tilkendegivet, at dette princip også bør gælde for klagernes vederlag for kabelviderespredning.

De samme synspunkter ligger bag klagernes påstand om, at de indklagede skal tilpligtes at anerkende, at der fra 1999 og fremover skal ske en årlig automatisk pristalsregulering af taksterne. Det savner mening hvert år at forhandle spørgsmålet om pristalsregulering, og en imødekommelse af påstanden vil sikre, at der alene skal forhandles, hvis en af parterne mener, at det af andre grunde end den almindelige prisudvikling er nødvendigt at ændre takststrukturen eller taksternes størrelse. I Norge og Sverige sker der automatisk pristalsregulering af vederlaget for kabelviderespredning, og det

samme er i henhold til en kendelse afsagt af Tvangslicensnævnet tilfældet for så vidt angår det vederlag, som tilkommer Gramex i henhold til ophavsretslovens § 68. I øvrigt pristalsregulerer Tele Danmark selv sit vederlag for andre udsendelser end dem, der er omfattet af Copy-Dan-tariffen. En imødekommelse af klagerens påstand vil ikke afskære nogen af parterne fra at kræve genforhandling eller fra at indbringe spørgsmål om takststruktur eller taksternes størrelse for nævnet.

Over for de påstande, der er nedlagt af de indklagede, har klagerne anført, at forslaget om, at grundtaksten skal omfattet 6 TV-kanaler i stedet for 3, reelt er udtryk for, at 3 nationale TV-kanaler skal gøres gratis eller næsten gratis, idet tilføjelsen om forhøjelse af grundtaksten fra 55,45 kr. til 60,00 kr. er af rent kosmetisk karakter. Forslaget er derfor i åbenbar modstrid med lovens forarbejder, idet det såvel i forbindelse med ændringsloven af 1985 som i forbindelse med ændringsloven af 1996 udtrykkeligt blev taget afstand fra forslag om, at der ikke skulle betales for kabelvidere-spredning af nationale TV-kanaler. Disse forarbejder må forstås således, at der skal betales samme vederlag for nationale kanaler som for udenlandske. Dette er også forudsætningsvis lagt til grund i Tvangslicensnævnets kendelse af 27. juni 1986 og er udtrykkeligt fastslået ved nævnets kendelse af 6. juli 1987 og ved Vestre Landsrets dom af 17. maj 1991. Det er ikke rigtigt, når de indklagede gør gældende, at baggrunden for, at nævnet i 1986 fastsatte en grundtakst omfattende 3 TV-kanaler, var, at grundtaksten skulle omfatte to udenlandske TV-kanaler ud over den daværende ene nationale kanal, idet baggrunden for grundtaksten var et ønske om at sikre rettighedshaverne en minimumsbetaling. Såfremt de indklagede havde ret i, at vederlaget for nationale kanaler burde være mindre end vederlaget for udenlandske kanaler - hvilket klagerne bestrider - ville en nedsættelse af det samlede vederlag kun være begrundet, dersom den relative andel af nationale kanaler var steget siden 1986, hvilket imidlertid ikke er tilfældet. Det af de indklagede anførte om, at kabelviderespredning af nationale TV-kanaler ikke medfører yderligere "slid" på rettighederne, kan i stort set samme omfang anføres om udenlandske udsendelser. For ukodede udsendelser gælder, hvad enten de er nationale eller udenlandske, at modtagelse

via egen parabolantenne er gratis, medens der skal betales vederlag for modtagelse via et kabelanlæg. Det forhold, at ejere af fællesantenneanlæg i henhold til § 4 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har pligt til at fordele DR, DR2 og TV2 samt - hvis anlægget omfatter mere end 8 kanaler - en lokal kanal, kan ikke begrunde, at viderespredningen skal være gratis, eller at vederlaget skal være mindre end for andre kanaler. Den inkonsistens, som kan siges at følge af must carry reglen i forhold til kravet om samtykke fra rettighedshaverne, bør ikke komme disse til skade og er i øvrigt af rent teoretisk karakter.

Over for de indklagedes forslag om at indføre et yderligere trin på takstskalaen omfattende TV-kanaler ud over et samlet antal af 21 og med en takst på 2 kr. pr. kanal har klagerne anført, at den gældende skala i forvejen er mere degressiv end rimeligt - og mere degressiv end i noget andet land - og at de derfor anser det for helt uacceptabelt, såfremt skalaen gøres yderligere degressiv. Den gældende takst på 3,75 kr. pr. kanal ud over 12 er ekstremt lav i forhold til markedsværdien, og en takst på kun 2 kr. vil på grund af administrationsomkostninger m.m. være prohibitiv. Der må endvidere lægges afgørende vægt på, at der overhovedet ikke gælder nogen degression for de TV-kanaler, der ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen. Der er gennem de senere år ikke sket nogen stigning i det gennemsnitlige antal Copy-Dan-kanaler pr. tilsluttet husstand. Et yderligere taksttrin for kanaler ud over 21 ville ingen aktuel betydning have, eftersom ingen kabelanlæg i dag har adgang til mere end 22 Copy-Dan kanaler, og kun ca. 0,7% af husstandene har adgang til 22 kanaler.

De indklagede har anført, at den ny affattelse af ophavsretslovens § 48, stk. 1, ikke indebærer, at det påhviler de indklagede at godtgøre, at det af klagerne forlangte vederlag er urimeligt. Siden 1985-lovens ikrafttræden har retsstillingen været, at der ikke kan siges at påhvile nogen af parterne en bevisbyrde for henholdsvis rimelighed eller urimelighed, hvilket kan udledes af såvel nævnets praksis som Østre Landsrets dom af 16. januar 1996. Det fremgår af forarbejderne til 1996-lovændringen, at der ikke er tilsigtet nogen ændring heri. Det norske kabeltvistnævns opfattelse hænger forment-

lig sammen med, at de norske lovforarbejder adskiller sig fra de danske.

Over for klagernes krav om genopretning som følge af, at taksterne ikke fuldt ud er reguleret i overensstemmelse med prisudviklingen siden 1992, har de indklagede anført, at taksterne for perioden fra 1. januar 1993 til 30. juni 1996 blev fastsat af Østre Landsret ved dommen af 16. januar 1996. Klagerne havde nedlagt påstand om fuld pristalsregulering, men landsretten fandt efter en samlet vurdering, at taksterne alene burde forhøjes med 1% om året. Klagerne kan derfor ikke nu skrue tiden tilbage og forlange kompensation for manglende pristalsregulering i den nævnte periode. Det samme gælder for 2. halvår af 1996 og 1997, hvor taksterne blev fastsat ved nævnets kendelse af 6. november 1996 - i øvrigt i overensstemmelse med klagernes påstand. Allerede af disse grunde må klagernes genopretningssynspunkt afvises.

Over for klagernes krav om en generel takstforhøjelse på 10% har de indklagede anført, at de argumenter, som anføres som begrundelse herfor, også blev påberåbt under retssagen for Østre Landsret. Disse forhold er således taget i betragtning ved rettens fastsættelse af taksterne, og klagernes krav må allerede som følge heraf afvises. Sammenligningen med de TV-kanaler, som ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen, er ikke relevant, da der er tale om to forskellige økonomiske sfærer. De af Copy-Dan-ordningen omfattede TV-kanaler produceres af statslige, licensfinansierede radiofonier og er rettet mod hjemmemarkedet, hvorfor vederlaget for kabelvidere-spredning i nabolandene må karakteriseres som en sidegevinst. For danske seere betyder udsendelsernes hjemmemarkedsorienterede karakter, at de ikke er forsynet med danske undertekster m.v., hvilket alt andet lige formindsker deres værdi. De TV-kanaler, der ikke er omfattet af Copy-Dan-ordningen, produceres derimod af kommercielle TV-selskaber, og udsendelserne er rettet mod og tilpasset et internationalt marked, herunder det danske. Disse TV-kanaler er "mærkevarer", hvorfor priserne fastsættes individuelt, medens vederlaget for Copy-Dan-kanalerne er standardiseret. De øvrige forhold, som klagerne har påberåbt sig, herunder øget sendetid, udvidet ophavsretlig beskyttelse og øget TV-forbrug, modsvares af,

at antallet af TV-kanaler, der ikke er omfattet af Copy-Dan-ordningen, er øget meget betydeligt siden 1986, hvilket formindsker forbruget af Copy-Dan-kanalerne.

Når de indklagede heller ikke kan acceptere klagernes mere subsidiære påstand om pristalsregulering af 1997-taksterne, beror det på, at der efter de indklagedes opfattelse er grundlag for at nedsætte vederlaget.

Over for klagernes påstand om, at de indklagede skal anerkende, at der fra 1999 og fremover skal ske automatisk pristalsregulering af taksterne, har de indklagede anført, at spørgsmålet om automatisk pristalsregulering ikke har været forhandlet mellem parterne, og at påstanden bør afvises allerede af den grund, at en reguleringsmekanisme ikke kan fastsættes løsrevet fra den vederlagsordning, der ønskes reguleret. En automatisk pristalsregulering vil ikke være egnet til at afspejle de mange og vekslende faktorer, som indgår i den konkrete bedømmelse af, hvad der på et givet tidspunkt må betragtes som et rimeligt vederlag. Ophavsretslovens § 48, stk. 1, kan ikke antages at indeholde hjemmel til at tage en påstand af denne karakter til følge.

De indklagedes påstand om, at grundtaksten skal omfatte 6 TV-kanaler i stedet for 3, er begrundet i, at der siden 1986 er sket en tilsvarende forøgelse af antallet af nationale TV-kanaler. I 1986 var der kun 1 national TV-kanal, og grundtaksten omfattede således foruden denne 2 udenlandske kanaler. I dag viderespreder kabelanlæggene typisk 4 nationale TV-kanaler, hvorfor der med tillæg af 2 udenlandske kanaler bør være 6 TV-kanaler under grundtaksten. De indklagede bestrider ikke, at også kabelviderespredning af nationale TV-kanaler er omfattet af den ophavsretlige beskyttelse, og gør derfor heller ikke gældende, at denne viderespredning bør være gratis. Vederlaget for kabelviderespredning af nationale TV-kanaler bør imidlertid være væsentligt mindre end vederlaget for kabelviderespredning af udenlandske TV-kanaler, dels fordi kabelabonnementerne gennem licensbetaling allerede har dækket omkostningerne ved produktion af de nationale udsendelser, dels fordi tilslutning til et kabelanlæg for disse udsendelsers vedkommende ikke

medfører nogen reel forøgelse af udnyttelsens intensitet, eftersom en sådan tilslutning medfører samtidig afgang af en "terrestrisk seer". Det må endvidere tages i betragtning, at 3 eller - typisk - 4 nationale kanaler i medfør af § 4 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed skal fordeles over kabelanlæg, således at brugerne ikke har mulighed for at fravælge disse kanaler, hvilket formindsker deres værdi. Copy-Dan opkræver da heller ikke vederlag i tilfælde, hvor der over et kabelanlæg alene fordeles nationale TV-kanaler. Klagernes henvisning til, at den relative andel af nationale kanaler ikke er steget, er ikke relevant. De indklagede kan acceptere, at grundtaksten samtidig forhøjes fra 55,45 kr. til 60,00 kr., hvilket på den anførte baggrund må anses for en rimelig betaling for, at grundtaksten kommer til at omfatte yderligere 3 nationale kanaler. Der er i forarbejderne til ændringslovene af 1985 og 1996 alene givet udtryk for, at kabelviderespredning af nationale TV-kanaler ikke kan undtages fra den ophavsretlige regulering og derfor ikke kan være gratis, hvorimod der ikke er taget stilling til vederlagets størrelse. De indklagedes forslag er derfor ikke i modstrid med lovforarbejderne. Det samme gælder i relation til Tvangslicensnævnets kendelser af 27. juni 1986 og 6. juli 1987 samt Vestre Landsrets dom af 17. maj 1991. Såfremt nævnet er enig i de indklagedes hovedsynspunkter, men finder, grundtaksten efter forøgelsen af antallet af omfattede TV-kanaler bør være højere end 60,00 kr., vil størrelsen af grundtaksten kunne fastsættes efter nævnets skøn, jf. de indklagedes subsidiære påstande.

Til støtte for forslaget om at indføre et yderligere trin på takstskalaen omfattende TV-kanaler ud over et samlet antal af 21 og med en takst på 2,00 kr. pr. kanal har de indklagede anført, at antallet af Copy-Dan-kanaler, der fordeles over danske kabelanlæg, er forøget meget væsentligt siden 1986 og ud over, hvad der kan antages at være taget i betragtning ved fastlæggelsen af takststrukturen ved nævnets kendelse af 27. juni 1986. De synspunkter, som begrundede indførelsen af den degressive skala, må derfor føre til, at der nu bør foretages en justering.

8. Ophavsretslicensnævnets bemærkninger.

Efter ophavsretslovens § 48, stk. 1, således som denne bestemmelse er affattet ved lov nr. 1207 af 27. december 1996 med ikrafttræden den 1. januar 1998, påhviler det i princippet de indklagede at godtgøre, at det af klagerne forlangte vederlag er urimeligt. Det må imidlertid samtidig tages i betragtning, at mulighederne for at foretage relevante prissammenligninger er meget begrænsede. Som anført nedenfor kan de TV-kanaler, som er omfattet af nærværende sag, dvs. de TV-kanaler, der har været omfattet af den hidtidige tvangslicensordning (Copy-Dan-ordning), ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige TV-kanaler, som udbydes på det danske marked. Erfaringerne fra tidligere sager, herunder den ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 afgjorte retssag, viser, at også en sammenligning med de vederlag, som i andre europæiske lande betales for kabelviderespredning af Copy-Dan-kanalerne eller tilsvarende kanaler, er af begrænset værdi, og i nærværende sag har parterne da heller ikke eller i hvert fald kun ganske sporadisk henvist hertil. Nævnets afgørelse må derfor som anført i forarbejderne til ændringsloven af 1996 træffes på grundlag af en samlet vurdering af samtlige relevante hensyn, og hovedvægten må efter parternes procedure lægges på en stillingtagen til de synspunkter, som er fremført til støtte for påstandene om henholdsvis forhøjelse og nedsættelse af det hidtidige vederlag. Under disse omstændigheder kan bevisbyrdebetragtninger ikke tillægges afgørende betydning.

Til støtte for påstanden om, at grundtaksten bør omfatte 6 TV-kanaler i stedet for 3, mod en samtidig forhøjelse af grundtaksten fra 55,45 kr. til 60,00 kr. har de indklagede anført, at vederlaget for kabelviderespredning af nationale TV-kanaler bør være væsentligt mindre end vederlaget for kabelviderespredning af udenlandske TV-kanaler. Imidlertid er der såvel i forarbejderne til ændringsloven af 1985 som i forarbejderne til ændringsloven af 1996 taget udtrykkelig afstand fra forslag om, at nationale TV-kanaler skulle holdes uden for den ophavsretlige regulering af kabelviderespredning og således være gratis, og nævnet finder, at disse forarbejder må forstås således, at det tillige har været forudsat, at nationale TV-kanaler skal indgå på lige fod med udenlandske ved fastsættelsen

af vederlagsordningen. Dette har da også udtrykkeligt eller forudsætningsvis været lagt til grund såvel i Tvangslicensnævnets kendelser af 27. juni 1986 og 6. juli 1987 som i Vestre Landsrets dom af 17. maj 1991. Hertil kommer, at de indklagedes forslag ville indebære en væsentlig nedsættelse af det samlede vederlag, hvilket nævnet ikke finder grundlag for.

De indklagedes påstande indebærer endvidere, at der skal indføres et yderligere trin på den degressive takstskala omfattende TV-kanaler ud over et samlet antal af 21 og med en takst på 2 kr. pr. kanal. Nævnet kan imidlertid ikke tilslutte sig det af de indklagede anførte om, at antallet af TV-kanaler omfattet af Copy-Dan-tariffen siden 1986 er forøget ud over, hvad der kan antages at være taget i betragtning ved fastlæggelsen af den gældende takststruktur. Det må endvidere tages i betragtning, at prisen pr. kanal på det yderste trin af den gældende takstskala i forvejen er beskedent.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at tage nogen af de indklagedes selvstændige påstande til følge.

Med hensyn til vederlaget for 1998 har klagerne som en del af begrundelsen for den principale påstand og som begrundelse for den sekundære påstand gjort gældende, at de må have krav på genopretning af den udhuling af vederlaget, som er en følge af, at taksterne ikke i fuldt omfang er blevet reguleret i overensstemmelse med prisudviklingen siden 1992. Det må imidlertid herved tages i betragtning, at taksterne for perioden fra den 1. januar 1993 til den 30. juni 1996 blev fastsat ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996, og at den manglende fuldstændige pristalsregulering i tiden efter 1992 i første række er en konsekvens af, at landsretten for den nævnte periode alene godkendte en årlig takstregulering på 1%. Nævnet finder, at klagerne - uanset landsrettens begrundelse - må være afskåret fra efterfølgende at forlange compensation herfor. Herefter og når endvidere henses til, at vederlaget for 1. halvår af 1996 og for 1997 ved nævnets kendelse af 6. november 1996 blev fastsat ved pristalsregulering i overensstemmelse med klagernes

påstand, finder nævnet ikke grundlag for at tage klagernes påstand om genopretning til følge.

Til støtte for deres krav om en generel takststigning på 10%, som er det andet element i klagernes principale påstand, har klagerne i første række henvist til priserne for kabelviderespredning af de TV-kanaler, som ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen. Nævnet finder imidlertid at måtte give de indklagede medhold i, at den gennemsnitlige pris for en Copy-Dan-kanal ikke umiddelbart kan sammenlignes med priserne for de TV-kanaler, der ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen. Der kan således - uanset det af klagerne anførte om seerinteressen - ikke ses bort fra, at Copy-Dan-kanalerne typisk produceres af statslige, licensfinansierede radiofonier og er rettet mod hjemmemarkedet, således at kabelviderespredning i andre lande har karakter af sekundær udnyttelse, medens de øvrige TV-kanaler typisk produceres af rent kommercielle TV-selskaber og er rettet mod og tilpasset et internationalt marked, herunder det danske. Over for de øvrige forhold, som klagerne har henvist til, herunder øget sendetid, udvidet ophavsretlig beskyttelse og øget TV-forbrug i den enkelte husstand, må det som anført af de indklagede tages i betragtning, at forbruget af Copy-Dan-udsendelser er blevet reduceret som følge af, at der i samme periode er sket en betydelig forøgelse af antallet af TV-kanaler, der ikke er omfattet af Copy-Dan-tariffen. Nævnet finder herefter, at klagernes påstand om en generel prisforhøjelse på 10% ikke er tilstrækkeligt begrundet.

Af det anførte følger, at nævnet hverken tager klagernes principale eller subsidiære påstand vedrørende vederlaget for 1998 til følge.

Klagernes mere subsidiære påstand vedrørende vederlaget for 1998 indebærer, at det vederlag for 1997, som blev fastsat ved nævnets kendelse af 6. november 1996, forhøjes svarende til udviklingen i nettoprisindekset fra oktober 1996 til oktober 1997. Nævnet finder, at pristalsregulering må anses for naturlig og sædvanlig i en situation som den foreliggende, hvor der er etableret en fast takststruktur, hvis grundlæggende træk parterne er enige om. Nævnet tager derfor den mere subsidiære påstand til følge, idet der ikke

af de indklagede er påvist særlige forhold, som kan begrunde, at klagerne bør tåle en formindskelse af vederlagets realværdi.

Hvad angår klagerens påstand om, at de indklagede skal tilpligtes at anerkende, at der fra 1999 og hvert følgende år skal ske regulering af taksterne i overensstemmelse med prisudviklingen, har nævnet - i overensstemmelse med det netop anførte om vederlaget for 1998 - forståelse for de synspunkter, klagerne har fremført til støtte herfor, herunder det synspunkt, at det som udgangspunkt ikke burde være nødvendigt hvert år at forhandle spørgsmålet om pristalsregulering og eventuelt indbringe dette spørgsmål for nævnet. Nævnet finder imidlertid, at det vanskeligt lader sig forene med den fra 1. januar 1998 indførte aftalelicensordning at pålægge de indklagede at acceptere en bestemmelse om automatisk pristalsregulering, idet spørgsmålet om indførelse af en sådan bestemmelse principielt må bero på parternes aftale. Hertil kommer, at der kunne tænkes at opstå tvivl om rækkevidden af en af nævnet fastsat bestemmelse om automatisk pristalsregulering i forbindelse med fremtidige forhandlinger eller aftaler om ændring af takststrukturen eller taksternes størrelse. Af disse grunde har nævnet fundet, at klagerens påstand ikke bør tages til følge.

Thi bestemmes:

Det vederlag, som de indklagede, 1. Tele Danmark Kabel-TV A/S, 2. Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) som mandatar for Antenneforeningen AFO-SHS, 3. Kommunernes Landsforening (KL) som mandatar for Esbjerg Kommune, 4. Boligselskabernes Landsforening (BL) som mandatar for Boligselskabet Ådalsparken, og 5. STOF A/S, som ejere af kabelanlæg i medfør af ophavsretslovens § 35, jf. § 48, stk. 1, for fordeling af de nedenfor nævnte TV- og radiokanaler for året 1998 skal betale til klagerne, 1. Copy-Dan, foreningen Kabel TV, og 2. Union of Broadcasting Organizations regarding Cable Distribution in Denmark (UBOD), fastsættes til følgende beløb pr. husstand, der er tilsluttet anlægget:

For til og med 3 TV-kanaler og samtlige radiokanaler (grundtakst)

56,63 kr.

For hver TV-kanal ud over 3 til og med et samlet antal af 6, pr. kanal	12,54 kr.
For hver TV-kanal ud over 6 til og med et samlet antal af 12, pr. kanal	6,27 kr.
For hver kanal ud over 12, pr. kanal	3,83 kr.

Ovennævnte tarif omfatter følgende kanaler:

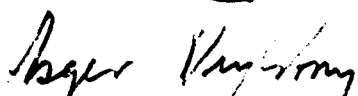
TV-kanaler: Sverige 1, Sverige 2, svensk TV 4, NRK, NRK 2, norsk TV-2, ARD, ZDF, RTL, RTL 2, 3 SAT, SAT 1, VOX, WDR 3, SWF, PRO 7, N3, MDR, BR 3, ARTE, DR, DR 2, TV 2, lokalstationerne, Rai Uno, Rai Due og Rai Tre.

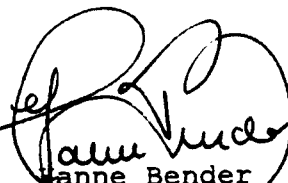
Radiokanaler: Svensk P1, Svensk 2, Svensk 3, RTL Radio, norsk P1, norsk P2, norsk P3, NDR 1, NDR 2, NDR 3, lokalradioer, DR P1, DR P2, DR P3 (herunder 9 regionalradioer) og DR DAB forsøgskanal.

De indklagede frifindes for klagerens påstand om, at de skal anerkende, at tariffen med virkning for 1999 og hvert følgende år skal reguleres i overensstemmelse med prisudviklingen.

I medfør af § 4 i bekendtgørelse nr. 762 af 2. oktober 1997 om Op-
havsretslicensnævnet bestemmes, at klagerne én for begge og begge
for én skal betale halvdelen af udgifterne ved nævnets behandling
af sagen, medens de indklagede én for alle og alle for én skal
betale den anden halvdel.

Peter Blok

Asger Thylstrup

Jøanne Bender